

KVALITETSDEKLARATION

Grundskolan: Terminsbetyg åk 6

Ämnesområde

Utbildning och forskning

Statistikområde

Skolväsende och barnomsorg

Produktkod

UF0132

Referenstid

Vårterminen 2017

Statistikens kvalitet	3
1 Relevans	3
1.1 Ändamål och informationsbehov	3
1.1.1 Statistikens ändamål	3
1.1.2 Statistikanvändares informationsbehov	3
1.2 Statistikens innehåll	3
1.2.1 Objekt och population	3
1.2.2 Variabler	4
1.2.3 Statistiska mått	5
1.2.4 Redovisningsgrupper	5
1.2.5 Referenstider	5
2 Tillförlitlighet	5
2.1 Tillförlitlighet totalt	5
2.2 Osäkerhetskällor	6
2.2.1 Urval	6
2.2.2 Ramtäckning	6
2.2.3 Mätning	6
2.2.4 Bortfall	7
2.2.5 Bearbetning	7
2.2.6 Modellantaganden	8
2.3 Preliminär statistik jämförd med slutlig	8
3 Aktualitet och punktlighet	8
3.1 Framställningstid	8
3.2 Frekvens	8
3.3 Punktlighet	8
4 Tillgänglighet och tydlighet	8
4.1 Tillgång till statistiken	8
4.2 Möjlighet till ytterligare statistik	9
4.3 Presentation	9
4.4 Dokumentation	9
5 Jämförbarhet och sam användbarhet	9
5.1 Jämförbarhet över tid	9
5.2 Jämförbarhet mellan grupper	9
5.3 Sam användbarhet i övrigt	9
5.4 Numerisk överensstämmelse	10
Allmänna uppgifter	10
A Klassificeringen Sveriges officiella statistik	10
B Sekretess och personuppgiftsbehandling	10
C Bevarande och gallring	10
D Uppgiftsskyldighet	10
E EU-reglering och internationell rapportering	10
F Historik	10
G Kontaktuppgifter	11

Statistikens kvalitet

1 Relevans

1.1 Ändamål och informationsbehov

1.1.1 Statistikens ändamål

Statistiken över terminsbetygen bidrar till att ge en samlad bild av betygssättningen i grundskolan och möjliggör redovisningen av antal och andel elever som avslutat årskurs 6 i grundskolan och sameskolan med fullständiga eller ofullständiga terminsbetyg efter årskurs 6.

Statistiken visar elevernas betyg per ämne samt antal ämnen eleverna har godkänt betyg respektive ej godkänt i.

Uppgifterna utgör en del i Skolverkets nationella uppföljningssystem för skolektorn. Syftet med uppföljningssystemet är att det ska ge en samlad bild av skolans verksamhet och vara underlag för uppföljning och utvärdering på nationell och lokal nivå.

1.1.2 Statistikanvändares informationsbehov

Huvudanvändarna är Skolverket (det nationella uppföljningssystemet samt den officiella statistiken), Utbildningsdepartementet, skolenheter, skolhuvudmän, företag, forskare och massmedia. Ofta används statistiken tillsammans med annan skolstatistik, till exempel slutbetygen från årkurs 9, för att följa elevernas utveckling över tid.

Statistiken över terminsbetygen i årskurs 6 har användare såväl inom som utanför utbildningssektorn. Statistiken används också för att tidigare kunna spåra skolenheter där utbildningssituationen bör förbättras. Genom att synliggöra resultaten redan i årskurs 6 finns det tid för lämpliga åtgärder och förbättringar för eleverna innan de får sitt slutbetyg och går ut grundskolan efter årskurs 9.

Det finns ett behov av mer detaljerad statistik för elever med tillfälligt personnummer. I nuläget går det inte att komplettera registret med bakgrundsvariabler från Registret över totalbefolkningen (RTB) för dessa elever. Registret innehåller endast personer som är folkbokförda i Sverige och som därmed har fullständiga personnummer. Andelen personer med tillfälligt personnummer, och därmed andelen som inte får träff i RTB, har stadigt ökat sedan statistiken över terminsbetygen årskurs 6 publicerades första gången.

1.2 Statistikens innehåll

1.2.1 Objekt och population

Intressepopulationen är elever som har gått ut årskurs 6 i kommunala och fristående skolor, sameskolor samt svenska utlandsskolor. Målpopulationen är samtliga elever som gått ut årskurs 6 under vårterminen 2017.

Överensstämmelsen mellan intresse- och målpopulation är god då i stort sätt alla elever som gått ut årskurs 6 fanns på en skolenhet under våren 2017.

Målobjektet utgörs av en elev i grundskolan och observationsobjektet utgörs av en elev som är inrapporterad av uppgiftslämnare till SCB. Det finns inga skillnader mellan mål- och observationsobjekt.

1.2.2 Variabler

Målvariablerna i undersökningen stämmer överens med intressevariablerna. Nedan anges de målvariabler/intressevariabler som redovisas i statistiken.

- Skolenhet – En skolenhet utgör en administrativ enhet där undervisning bedrivs och där det finns en ansvarig rektor. Observationsvariabeln samlas in från uppgiftslämnare av SCB.
- Kön - Flickor, pojkar. Observationsvariabeln härleds från individens personnummer.
- Ämnesbetyg – Anger vilket betyg eleven fick i respektive ämne. Giltiga värden för Matematik, Engelska, Bild, Musik, Slöjd, Idrott och hälsa, Hem- och konsumentkunskap är A, B, C, D, E, F, 3, 9, Y, och Z där A-E är godkända betyg, F = Icke godkänt betyg, 3 = Anpassad studiegång, 9 = Bedömningsunderlag saknas, Y = Ej erhållit kunskapsrelaterade betyg (Waldorfskolor) och Z= Eleven har ej undervisats i ämnet i årskurs 6.

Betyg i modersmål, Teckenspråk och Övrigt har samma värdeomfång som ovanstående ämnen, men med tillägget värdeomfång 2, där 2= Ej betygssatt i ej obligatoriskt ämne. (Betyg i övrigt ämne gäller endast för skolenheter som bedriver dansutbildning och har särskilt tillstånd.)

Svenska, Svenska som andraspråk, NO som blockbetyg, Biologi, Fysik, Kemi, SO som blockbetyg, Geografi, Historia, Religion, Samhällskunskap har samma värdeomfång som modersmål m.fl. men är ömsesidigt uteslutande ämnen. Eleven får alltså betyg i det ena ämnet men inte det andra för de olika grupperna, till exempel betyg i svenska och värdeomfång 2 i Svenska som andraspråk. Skolenheterna undervisar antingen NO- och SO-ämnen som block eller så sker undervisningen per ämne. Betyg ges efter hur undervisningen har skett.

- Modersmål – Vanligtvis det första språk eleven lärt sig eller det språk som talas i hemmet vid sidan av svenska

För övriga målvariabler som används för att gruppera statistiken hämtas motsvarande observationsvariabler från Registret över totalbefolkningen, Utbildningsregistret och Skolenhetsregistret, ibland i form av härledningar. Det är till exempel variabler om elevens föräldrars högsta utbildningsnivå, migration samt andra som tas upp under stycke 1.2.4.

Även om mål- och observationsvariabler överensstämmer väl, föreligger en principiellt viktig skillnad gällande de observationsvariabler som härleds från registret över totalbefolkningen: målvariablerna avser de förhållanden som skulle gälla om personer var korrekt folkbokförda enligt gällande regelverk, medan observationsvariablerna avser de förhållanden som faktiskt finns registrerade.

1.2.3 Statistiska mått

Statistiken anges som antal, andelar, summor och medelvärden.

När det gäller beräkning av genomsnittlig betygspoäng motsvarar bokstavsbetygen följande:

- A - 20,0 poäng
- B - 17,5 poäng
- C - 15,0 poäng
- D - 12,5 poäng
- E - 10,0 poäng
- F - 0 poäng

Andelarna för respektive betyg multipliceras med respektive betygspoäng och upprepas för de godkända betygen A-E. talen adderas och divideras med det totala antalet som fått betygen A-F (övriga värdemängder ingår inte).

1.2.4 Redovisningsgrupper

Statistiken redovisas efter följande grupper:

- Län
- Kommun
- Kommungrupp – Sveriges kommuner är indelade i 3 huvudkategorier och 9 underkategorier beroende på i huvudsak storlek på tätorten, närhet till större tätort och pendlingsmönster.)
- Skolenhet
- Skolhuvudman
- Ämne
- Kön
- Svensk/utländsk bakgrund
- Föräldrarnas högsta utbildningsnivå
- Nyinvandrade elever

1.2.5 Referenstider

Referensperioden är vårterminen 2017.

2 Tillförlitlighet

2.1 Tillförlitlighet totalt

Statistiken över terminsbetygen årskurs 6 är en totalundersökning på individnivå och den allmänna bedömningen är att den statistik som redovisas håller god kvalitet. En bidragande orsak till att tillförlitlighet är hög är att huvudmännen till verksamheterna som finns inrapporterade får en återrapport som innehåller uppgifter om antal elever på skolenhetsnivå och därför har huvudmännen möjlighet att direkt återkoppla om något inte skulle stämma.

Materialet granskas löpande under insamlingens gång och huvudmännen till skolenheterna som finns inrapporterade i materialet återkontakts bland annat

vid stor differens gällande elevantal jämfört med hösten elevinsamling 2016 och insamlingen av resultat i de nationella proven för årskurs 6 våren 2017.

För Registret över totalbefolkningen har kontrollundersökningar gjorts där uppgifterna jämförts i Registret över totalbefolkningen med Skatteverkets folkbokföringsdatabas. Dessa visar på att innehållet i folkbokföringen och Registret över totalbefolkningen överensstämmer i mycket hög grad och att tillförlitligheten är god i Registret över totalbefolkningen.

2.2 Osäkerhetskällor

Statistiken är totalräknad och därmed är inte statistiken påverkad av osäkerheter pga. urval. De finns dock en liten risk att huvudmännen inte rapporterar in nya skolenheter till Skolenhetsregister, som utgör ramen för undersökningen. Se vidare förklaring under 2.2.2. *Ramtäckning*.

Skolenhetsregistret anses trots det ha god täckningsgrad och uppdateras kontinuerligt.

I statistiken finns omkring 1 000 elever utan giltigt personnummer. Det innebär att det inte går att koppla på någon bakgrundsinformation från andra personregister för dessa elever. Därmed går det inte heller att redovisa dessa elever i ett fåtal av redovisningsgrupper som används, exempelvis födelseland.

2.2.1 Urval

Denna källa bidrar inte till osäkerhet i statistiken.

2.2.2 Ramtäckning

Skolenheterna som ingår i ramen hämtas från Skolenhetsregistret. De villkor som ställs när ramen skapas är att skolenheterna antingen bedriver skolformen grundskola som följer svensk läroplan eller sameskola, att skolenheten är markerad som "aktiv" samt bedriver verksamhet för elever i årskurs 6. Även skolenheter som rapporterat in elever i årskurs 6 i undersökning om elever per den 15 oktober kommer med i ramen. Skolenhetsregistret håller hög kvalitet och uppdateras kontinuerligt men det är skolenheterna och huvudmännen själva som ser till att det är uppdaterat.

Viss undertäckning vad gäller elever som avbrutit studierna under läsåret kan förekomma men bedömningen är att undertäckningen är försumbar.

Viss övertäckning antas bestå av enstaka sarskoleelever (integrerade i grundskolan) som kan finnas med i undersökningen då de fått grundskolebetyg i vissa ämnen. Annan övertäckning som kan förekomma finns i urvalsramen, men detta påverkar inte statistiken eftersom uppgiftslämnarna anger att de inte har någonting att rapportera. Inga studier har gjorts på denna övertäckning, men den antas omfatta ett fåtal elever och ha försumbar inverkan på statistiken.

2.2.3 Mätning

Statistikens kvalitet är beroende av uppgiftslämnarnas kvalitet på de efterfrågade uppgifterna. Skolenheter registrerar uppgifterna via elektroniska frågeformulär eller via datafil från administrativa register. De mätproblem som uppstår i undersökningen består huvudsakligen av att uppgiftslämnarna

feltolkar instruktioner. Manuell granskning sker också löpande allt eftersom uppgifterna kommer in till SCB. Om fel misstänks återkontakts uppgiftslämnaren som får möjlighet att kontrollera uppgifterna och eventuellt göra en ny registrering. De fel som upptäcks är ofta lätta att korrigera. Dataregistreringsfel förhindras nästan helt genom validitetskontroller. Det finns inga indikationer på att eventuella kvarvarande registreringsfel skulle påverka statistiken i någon riktning.

Uppgifterna till Registret över totalbefolkningen hämtas från de externa folkbokföringsregistren som är administrativa till sin karaktär. Primärt är det Skatteverket som samlar in, mäter och registrerar uppgifterna. Insamlingen genomförs i fastställda rutiner och med hjälp av olika typer av blanketter. Hur uppgiftsinsamlingen och dataregistreringen i praktiken går till framgår av den interna handbok i folkbokföring som används i arbetet på Skatteverket. De observationsvariabler som hämtas från Registret över totalbefolkningen anses ha mycket god kvalitet då registret uppdateras nära in på de två insamlingsperioderna.

2.2.4 Bortfall

För statistiken över grundskolans terminsbetyg i årskurs 6 förekommer objektsbortfall trots att skolhuvudmän är skyldiga att lämna uppgifter enligt Skolverkets föreskrifter. Vid den slutgiltiga leveransen finns det 3 137 skolenheter och 111 139 elever. 39 skolenheter betraktas som det faktiska bortfallet. Av dessa är det 6 stycken som är svenska eller skandinaviska skolor i utlandet och 21 som är så kallade Waldorfskolor. Waldorfskolorna är undantagna obligatorisk betygsättning men ska ändå ingå i statistiken.

Det totala objektsbortfallet är litet på nationell nivå och bedöms inte kunna påverka undersökningens tillförlitlighet där objektsbortfallet består både av kommunala och fristående skolor.

Partiellt bortfall förekommer inte för de insamlade uppgifterna på grund av de tvingande kontroller som är inbyggda i insamlingssystemet. Det förekommer endast för bakgrundsvariabler ifall matchningen mot befolkningsregistret (RTB) eller Utbildningsregistret inte ger någon träff. Vid matchning mot RTB (version 2016-12-31 eller 2017-06-30) var det 1 082 elever som inte fanns med i registret och saknar därmed bakgrundsuppgifter, varav 1 013 elever har ett tillfälligt personnummer. För de elever som fanns med i någon av RTB-versionerna saknas uppgift om föräldrars utbildning för ca 2 600 mödrar och ca 6 500 fäder. Det finns även 69 elever som saknar hemkommun, detta partiella bortfall är dock korrekt, där hemkommunen är endast känd om eleven bor i Sverige.

2.2.5 Bearbetning

För statistiken över grundskolans terminsbetyg årskurs 6 sker maskinell granskning av samtliga variabler i webbenkäten och textfiler i samband med registreringen. För att uppgifterna ska gå att skicka in måste uppgiftslämnaren rätta samtliga flaggade fel.

Misstänkta systematiska felaktigheter rättas efter kontakter med uppgiftslämnarna. När allt material kommit in görs ytterligare kontroller på individ-, skolenhets- och kommunnivå. Exempel på kontroller är

dubblettkontroller och rimlighetskontroller. Viss samgranskning med insamlingen av grundskolans nationella prov i årskurs 6 görs också, i huvudsak med avseende på antal elever.

Bakgrundsuppgifter för eleven och dess biologiska föräldrar hämtas från RTB. Uppgifter om de biologiska föräldrarnas högsta avslutade utbildningsnivå hämtas från *Utbildningsregistret*. I de fall Utbildningsregistret har ett partiellt bortfall påverkas även registret över terminsbetyg i årskurs 6 och statistiken för dessa variabler.

Bearbetningsfel som beror på den "mänskliga faktorn", t.ex. beräkningsfel, programmeringsfel och systemfel kan finnas. Risken för att de skall inträffa och den konsekvens detta får för statistiken är mycket svår att beräkna. SCB arbetar kontinuerligt för att minimera riskerna för negativ inverkan på statistikens tillförlitlighet på grund av fel som beror på den "mänskliga faktorn", både förebyggande och genom snabba åtgärder när sådana fel upptäcks.

2.2.6 Modellantaganden

Denna källa bidrar inte till osäkerhet i statistiken.

2.3 Preliminär statistik jämförd med slutlig

Endast slutlig statistik redovisas.

3 Aktualitet och punktlighet

3.1 Framställningstid

Statistiken tar ca 5 månader (juni-oktober) att framställa.

3.2 Frekvens

Målstorheternas referenstid avseende terminsbetygen årskurs 6 redovisas årligen. Undersökningens uppgiftsinsamlingsfrekvens är även den årlig.

3.3 Punktlighet

Publicering sker enligt publiceringskalendern för serien Sveriges officiella statistik: www.skolverket.se/statistik-och-utvardering/om-skolverkets-statistik/publiceringsplan-2017-1.243410.

4 Tillgänglighet och tydlighet

4.1 Tillgång till statistiken

Statistiken publiceras på Skolverkets webbplats, www.skolverket.se. Statistik publiceras också i Skolverkets olika publikationsserier, t.ex. "Officiell statistik för förskoleverksamhet, skolbarnsomsorg, skola och vuxenutbildning", och "Beskrivande data om förskoleverksamhet, skolbarnsomsorg, skola och vuxenutbildning". Möjlighet finns även att ta fram dynamiska tabeller i databasen SIRIS, www.siris.skolverket.se. I SIRIS presenteras uppgifterna på riks-, kommun och skolenhetsnivå. Där redovisas också statistiken per huvudman. Det finns även möjlighet att jämföra statistik på riks-, läns- och kommunnivå i jämförelsetalsdatabasen www.jmftal.artisan.se.

4.2 Möjlighet till ytterligare statistik

Skolverket svarar på frågor om den publicerade statistiken och utför på beställning enklare specialbearbetningar av primärmaterial. Statistikfrågor kan skickas per e-post till funktionsbrevlådan utbildningsstatistik@skolverket.se.

SCB utför på beställning mer omfattande specialbearbetningar av primärmaterial. Kontakta då brevlådan skolstatistik@scb.se och lämna din förfrågan.

4.3 Presentation

Publiceringen på Skolverkets webbplats består dels av standardiserade tabeller, dels av PM och webbtexter samt mer utförliga publikationer som belyser och kommenterar aktuell statistik.

4.4 Dokumentation

Statistiken över terminsbetygen för elever i årskurs 6 är dokumenterad enligt SCB:s dokumentationssystem i samråd med Skolverket. Detaljerad information om mikrodata finns beskrivet i Dokumentation av mikrodata (MetaPlus). Samtliga dokumentationer är tillgängliga på SCB:s webbplats, www.scb.se/UF0132.

5 Jämförbarhet och sam användbarhet

5.1 Jämförbarhet över tid

Från och med 2013 finns jämförbar statistik. 2017 års statistik är jämförbart med föregående års statistik och delvis jämförbar med ursprungsårets redovisning och då enbart genom måttet genomsnittlig betygspoäng. För övrigt finns inga tidsseriebrott och inte heller några skillnader i variabler. Ju högre nivå på grupperingen desto säkrare jämförbarhet eftersom individerna i sig endast finns med under en årgång. Ibland kan elever som saknar bakgrundsuppgifter exkluderas från data vid jämförelser över tid. Om så sker är det alltid tydligt i tillhörande dokumentation.

5.2 Jämförbarhet mellan grupper

Jämförbarheten mellan redovisningsgrupperna (se avsnitt 1.2.4 Redovisningsgrupper) anses generellt vara god i och med att redovisningsgrupperna i flertalet fall bygger på variabler som härleds från kvalitetsgranskade register hos SCB. Dock kan jämförbarheten för kommuner och skolenheter med ett litet elevunderlag vara vanskelig då variationerna i olika mått kan vara stora.

5.3 Sam användbarhet i övrigt

Genom att samköra materialet med andra register ges möjlighet att följa eleverna i grundskolan över tid. T ex för att se meritvärde från grundskolans slutbetygen, andel som går vidare till gymnasieskolan, andel som börjar studera på högskola, andel som etablerar sig på arbetsmarknaden efter grundskolan mm.

Eftersom statistiken innehåller samma skolenheter som i undersökningen om pedagogisk personal går det även bra att studera t ex lärartäthet.

5.4 Numerisk överensstämmelse

De insamlade uppgifterna används utan anpassningar i statistiken, följaktligen råder numerisk överensstämmelse.

Allmänna uppgifter

A Klassificeringen Sveriges officiella statistik

Statistiken på riksnivå ingår i Sveriges officiella statistik (SOS) och då gäller särskilda regler för kvalitet och tillgänglighet, se lagen ([2001:99](#)) och förordningen ([2001:100](#)) om den officiella statistiken samt Statistiska centralbyråns föreskrifter ([SCB-FS 2016:17](#)) om kvalitet för den officiella statistiken.

B Sekretess och personuppgiftsbehandling

I myndigheternas särskilda verksamhet för framställning av statistik gäller sekretess enligt 24 kap. 8 § offentlighets- och sekretesslagen ([2009:400](#)). För att skydda enskilda personers eller företags sekretessreglerade uppgifter säkerställs att de inte kan röjas direkt eller indirekt i den statistik som offentliggörs.

Vid behandling av personuppgifter, dvs. information som direkt eller indirekt kan hänföras till en person som är i livet, gäller lagen ([2001:99](#)) och förordningen ([2001:100](#)) om den officiella statistiken samt personuppgiftslagen ([1998:204](#)).

C Bevarande och gallring

Bevarandebehovet av datamaterialet kan för närvarande inte bedömas och är under utredning. Primärmaterial (datafiler) behålls i 2 år medan blanketterna makuleras efter 3 år.

D Uppgiftsskyldighet

Uppgiftsskyldighet föreligger enligt lagen ([2001:99](#)) om den officiella statistiken, förordningen ([2001:100](#)) om den officiella statistiken samt Skolverkets föreskrifter ([SKOLFS 2011:142](#)), senaste ändring ([2017:78](#)).

E EU-reglering och internationell rapportering

Statistiken berörs inte av någon EU-reglering.

F Historik

Uppgifter om terminsbetygen i årskurs 6 har samlats in från på likartat sätt sedan införandet 2013. Andra omgången, dvs 2014, gjordes en del förändringar i värdemängden som medförde att den första omgången inte är direkt jämförbar med de övriga. Förändringarna som gjordes 2014 har följt med i de senare omgångarna.

G Kontaktuppgifter

Statistikansvarig myndighet	Skolverket
Kontaktinformation	Jesper Brohede
E-post	Fornamn.efternamn@skolverket.se
Telefon	08-527 337 09